

andra Kammaren samtidigt fattar beslut i samma hänseende. Anmärkas bör ock att endast enligt förra förfaringssättet en verklig analogi finnes mellan behandlingen af frågor, som af ständigt Utskott behandlats, och sådana, som remitterats till tillfälligt Utskott, vid hvilka sistnämnda vanligen den Kammare, som sist beslutar, alltid känner andra Kammarens beslut och sålunda, ifall ej båda Kamrarnes öfverensstämma, har valet mellan att antaga sistnämnda beslut eller definitivt afslag. Enligt mitt förmenande hade Lag-Utskottet alltså, i stället för sin nu gjorda förklaring att ärendet förfallit, bort förnya sitt förra af Andra Kammaren antagna förslag, derest det ej ansett sig i stället böra föreslå reservantens af Första Kammaren antagna; följaktligen i hvarje fall framställa ett *positivt* förslag till Kamrarnes bifall eller afslag.

af Herrar *Rosenberg* och *Bälter Sv. Ersson*.

N:o 24.

Ank. till Riksd. Kansli d. 28 Mars 1868, kl. 6 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring af gällande stadganden rörande verkställighet af Konungens Befallningshafvandes och Underrätts utslag.

Uti en inom Första Kammaren väckt och till Lag-Utskottets behandling remitterad motion, N:o 7, har Herr *C. J. Storckenfeldt* förmält, att orsaken, hvarför misstroendet till realsäkerheten i så betänklig grad tilltagit, vore att söka i nuvarande lagstiftning, som, särdeles då fråga vore om fast egendom, lemnade en tredskande gäldenär eller nyttjanderätts innehafvare ett rikt fält för trakasserier, så att ofta åratal förginge, innan man kunde erhålla liquid för en förfallen in-tecknad fordran, innan man komme i besittning af en vid exsekutiv auktion

auktion inköpt och betald fastighet, eller innan en insolvent arrendator eller hyresgäst, som förverkat sin besittningsrätt, kunde tvingas att afflytta; hemställande motionären fördenskull, att Riksdagen måtte för sin del besluta följande stadgande:

“Konungens Befallningshafvandes eller Underrätts beslut i utsöknings- och tvistemål gånge till verkställighet, ändå att det ej tagit åt sig laga kraft, der den, som vunnit, ställer af Konungens Befallningshafvande, Magistrat eller kronofogde i orten godkänd borgen för den återbäring, så ock det skadestånd, hvartill han kan kännas skyldig om beslutet ändras. Är det hvarom dömdt blifvit sådant, att skadestånd ej med penningar kan gäldas, om beslutet i verkställighet ginge, då må sådan verkställighet ej ega rum förr än beslutet vunnit laga kraft; och bör sådant i beslutet utsättas.“

De lagbud, som i förevarande ämne nu gälla, äro hufvudsakligen följande:

2 Kap. 2 § Utsöknings-balken, sådan den lyder i Kongl. Förordningen den 29 November 1823, som medgifver, att i utsökningsmål, der uteblifven förklarande tredskovis af Konungens Befallningshafvande åläggas betalningsskyldighet, men eger att inom viss tid i Hofrätten söka återvinning, utmätning ej dess mindre må försiggå och godset sättas i taka händer, med rättighet för den fordrande att det emot full borgen lyfta;

3 Kap. 4 § samma Balk, som stadgar, att, om den, som tappat, visar att han å högre ort klagat öfver domvilla eller annan felaktighet, domen ändå skall gå till fullbordan, dock så, att den, som vunnit, ställer borgen för det han efter domen lyfta eller tillträda får; eller ock skall det sättas i kvarstad, der förbud emot utmätningen ej kommer;

3 Kap. 5 § samma Balk, enligt dess lydelse i Kongl. Förordningen den 18 April 1849, innehållande, att den, som vunnit hos Underrätt, ändå att deremot vädjadt blifvit, eger njuta utmätning, med skyldighet att ställa borgen för det han om händer får eller låta godset sättas i kvarstad; dock att det, som så utmätt är, ej må skingras eller utan egarens vilja föryttras, förr än saken i Hofrätten afdömd varder;

Kongl. Förordningen den 18 December 1823, deri föreskrifves, att, derest gäldenär utan allt jäf eller invändning hos Konungens Befallningshafvande skriftligen eller muntligen erkänt skulden, eger den sökande, ehvad förklaranden vill anföra besvär eller icke, att genast å Konungens Befallningshafvandes utslag erhålla utmättningsverkställighet och det utmätta godset lyfta emot borgen; hvarjemte genom Kongl. Förordningen den 23 Augusti 1851 är förordnadt, att, i likhet med hvad sålunda blifvit stadgadt, utmätning å Konungens Befallningshafvandes utslag äfven i öfriga mål, utan hinder af deremot anförda besvär, genast må följa, med rättighet för den sökande att det utmätta godset emot full borgen lyfta;

5 Kap. 8 § Utsöknings-balken, som tillåter, att den, hos hvilken hus, tomt, jord eller vattenverk utmättes, men som ej har annat hus eller hemvist att tillgå, må sitta i husen kvar å landet tre månader efter det utmätningen skedd är och i staden till nästa fardag; samt

26 Kap. 2 § Rättegångs-balken, sådant detta lagrum lyder i Kongl. Förordningen den 18 April 1849, innehållande, att Underrätts dom, deremot vädjadt är, må gå i verkställighet efter ty som i 3 Kap. 5 § Utsöknings-balken sags, der den som vunnit det äskar, och vadet ej derigenom onyttigt blefve.

Hufvudsumman af dessa stadganden är, att den, som vunnit hos Konungens Befallningshafvande eller Underrätt, må, så vida erlagdt vad derigenom ej onyttigt blifver, njuta utmätning och emot borgen omhänderfå det utmätta, som dock ej får skingras eller föryttras förr än Hofrätt i saken dömt. Det kan icke förnekas, att denna inskränkning i afseende på verkställigheten lemna en gäldenär tillfälle att genom talans fullföljande uppehålla fordringsegaren i dess rätt; men å andra sidan bör det icke förbises, att den förre, då han, efter att hafva tappat i första instansen, vinner ändring hos Hofrätten, ej kan anses tillfredsställd, om han, i stället för sin utmätta egendom, för densamma får ersättning, hvars belopp dessutom icke alltid kan rättvisligen beräknas; och i anseende härtill torde det vara mindre välbetänkt, att borttaga berörda inskränkning.

Då några särskilda bestämmelser icke finnas rörande verkställighet af Konungens Befallningshafvandes och Underrätts beslut, hvarigenom innehafvare af fast egendom ålagts att sådan egendom afträda eller nyttjanderätt dertill upplåta, synas ofvanberörda stadganden gifva stöd för den mening, att ett dylikt beslut må kunna emot borgen genast verkställas; ty vadet torde icke kunna anses derigenom onyttigt gjordt. I praxis har likväl flerstädes en motsatt åsigt gjort sig gällande, hufvudsakligen på den grund, att man ansett svårigheter möta att med penningar bereda skadeersättning till en fastighetsinnehafvare, som tvingas att med kreatur och bohag lemna den fasta egendomen, men sedermera vinner ändring i beslutet; och till följd häraf har den, som blifvit dömd att afträda egendomen eller upplåta nyttjanderätten, stundom kunnat uppehålla mot parten, till dess målet genomgått alla instanserna, utan att den sedrare haft någon utväg sig anvisad att betrygga sig för den skada, som honom derigenom tillskyndats. Ett lagstadgande till rättelse af detta missförhållande kan således icke anses obehöfligt; men lagstiftaren måste dervid tillse, att lagen innehåller tryggande bestämmelser för den, som i Underrätts beslut, hvarigenom afträde af fastighet blifvit honom ålagdt, vinner ändring hos Hofrätten. Svårigheten att på ett tillfredsställande sätt lösa denna fråga visar sig deraf, att Lag-Utskottets vid förra riksdagen afgifna yttrande i ämnet icke vann Riksdagens bifall. Då nu Kongl. Maj:t tillkännagifvit sin afsigt vara att låta utarbета förslag till helt

och hållet ny utsökningslag, samt förevarande fråga dervid otvifvelaktigt kom mer under öfvervägande, har Utskottet trott sig böra vördsamt hemställa, att ifrågavarande motion icke må till någon vidare åtgärd föranleda.

Stockholm den 27 Mars 1868.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.
